

Národní institut pro další vzdělávání MŠMT
Senovážné náměstí 25, 110 00 Praha 1

Olympiáda v českém jazyce
46. ročník, 2019/2020
Školní kolo – zadání – I. kategorie

přidělené soutěžní číslo	body		
	gramatika	sloh	celkem

Jméno a příjmení: .....

1. Napište ustálené podoby následujících upravených frazémů:

Pod svícnem bývá nakapáno voskem.

Mluvíti stříbro, mlčeti nedostatečná.

Není důležité zúčastnit se, ale vyhrát.

Kdo chce psa bít, toho pokouše.

2. Do následujících větných celků doplňte interpunkční čárku nebo čárky tak, aby každý z nich měl jiný význam. Význam v obou případech vysvětlete.

i) *Pozor děti jed'te pomalu!*

Význam: .....

ii) *Pozor děti jed'te pomalu!*

Význam: .....

3. Rozdělte následující slova do tří skupin podle způsobu, kterým byla bezprostředně utvořena. Způsoby tvoření u jednotlivých skupin uveďte.

ocelový, kolotoč, profi, česko-německý, vodovodní, počítač, NHL, listí

4. Je dán jednoslovný tvar *děl*.

a) Použijte ho ve větách či souvětích tak, aby byl pokaždé tvarem jiného slova. Je-li více možností, uveďte všechny.

b) Ke každé větě připište slovníkový tvar slova (tj. podobu slova, kterou najdete ve slovníku), jehož je zde *děl* tvarem. Vysvětlete, co dané slovo znamená.

Věta/souvětí	Slovníkový tvar	Význam slova

5. Následující 4 texty vypovídají o stejném nebo obdobném jevu, ale odlišným způsobem. Přiřaďte každý z nich k jednomu z uvedených funkčních stylů: prostěsdělovací, odborný, umělecký, publicistický. Každý z textů přiřaďte k jinému stylu a doložte to jedním charakteristickým znakem tohoto stylu, užitým v textu.

i. *Klesla hvězda s nebes výše,
mrtvá hvězda, siný svit...*

ii. *Perseidy jsou kometární meteorický roj, jenž vznikl z komety 109P/Swift-Tuttle; svůj radiant mají v souhvězdí Persea.*

iii. *Lidé mohou v pondělí na noční obloze pozorovat padající hvězdy. V noci z pondělí na úterý vyvrcholí meteorický roj Perseid, který každoročně trvá od 17. července do 24. srpna. V době kolem maxima bude podle odborníků možné vidět za hodinu několik desítek meteorů.*

iv. *Báro, koukni, padá hvězda. Rychle si něco přej.*

6. V rozhlase jsme zaslechli následující věty:

- i)** *Prováděl pokusy na dvou set myších.*
- ii)** *Hospodaří se dvěmi miliony korun.*
- iii)** *Na obouch stranách se při zápase objevovaly začátečnické chyby.*
- iv)** *Od tři sta dvacet pěti jsem přestal návštěvníky počítat.*
- v)** *Zákaznice si koupila tři nové šaty.*

Najděte v nich gramatické nedostatky a odstraňte je – věty přepište správně.

i)

ii)

iii)

iv)

v)